

לְעֵילָא וְתַתָּא ומש"כ הרומשת שהיא החיה שהיא החכמה שהיא רוחשת בכל ההרים למעלה ולמטה דהיינו בחג"ת ובנה"י (רמ"ק). **אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם,** וְהָיוּ נָהָר עֲלָאָה נָגִיד וְנָפִיק מֵעֵדֶן, וְאֲשָׁקִי לְהָאֵי **אֵילָנָא** ומש"כ אשר שרצו המים שהוא הנהר העליון שהיא אמא והיא יצאה מעדן שהוא אבא והיא משקה את האילן שהוא ז"א, **לְאֲשֶׁת־רִשָּׁא בְּשָׂר־שׁוּי עַל כָּלָא, וְלְאֲשֶׁת־כַּחַא בֵּיהּ מְזוּנָא לְכָלָא** בכדי שז"א ישתרש בשורשים על כולם וימצא על ידו המזון לכל העולמות כולם.

הנער ממשיך לגלות סודות נעלמים

דְּבַר אַחַר הַחַיָּה הַרְוּמֶשֶׁת, דָּא הוּא דוֹד מְלָכָא פירוש אחר מש"כ החיה הרומשת שהיא המלכות שהיא כנגד דוד המלך, **דְּכַתִּיב בֵּיהּ (תהלים קיח) לֹא אֲמוֹת כִּי אַחֲיָה [קכ] וְגו' שכתוב בו לא אמות כי אחיה** דאף שהמלכות רגליה יורדות מות דהיינו שהיא יורדת לבי"ע בכל זאת היא בעצמה חיה ממקור החיים העליונים (רמ"ק). **וְאֵת כָּל עוֹף כַּנָּף לְמִינֵהוּ, אֵלֵין כָּל אֵינּוֹן מְלָאכֵין קַדִּישֵין** הם כל המלאכים הקדושים המשולים לעופות, **דְּמִשְׁתַּכְּחֵי לְקַדְשָׁא שְׁמָא דְמֵאֲרִיחוֹן בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא**

אור הרשב"י

[קכ] וביאר התורת המגיד שמש"כ לא אמות כי אחיה, פי' כל זמן שאני בחיים, לא אחיה ח"ו חשוב כמת, אלא אחיה מן אותם המטהרים מחשבותם ורעיונם ומדברים מעמקי הלב, ואז אפשר ואספר, הוא לשון ספיר ובהירות, ואנהיר ואספר מעשה יה, שהם חכמה ובינה שמשם באות כל ההשפעות. ומהם אנהיר ואספר לכל העולמות.

המצויים לקדש את שם אדונם בכל יום ויום, **דְּכַתִּיב בְּהוֹ** שכתוב בהם (ישעיה ו)
יֵשׁ כְּנָפַיִם יֵשׁ כְּנָפַיִם לְאַחַד דהיינו שהם בבינה שהו"ק נכלל בה
 (רמ"ק). **וּמִנְהוֹן טָאִסִּין בְּעֵלְמָא לְמַעְבַּד רְעוּתָא דְמֵאֲרִיהוֹן,**
כָּל חַד וְחַד פְּדָקָא חָזִי ומהם מעופפים בעולם לעשות את רצון קונם כל אחד
 ואחד כראוי לו. **אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, וְדָאֵי כָּל כֶּךָ לְהֵאֵי רַבִּיא**
לָא אֶתְחָזִי ודאי כאלו סודות נעלמים לא ראויים לכזה נער שהוא יכול להיענש על
 ידם (רמ"ק), **אֲבָל אֲנָא חָמִי בֵּיהּ דְּלֵאֲתֵר עֲלָאָה יִסְתַּלַּק** אבל
 אני רואה בו שהוא יתעלה למקום עליון ויהיה גדול בתורה (קרני אור).

החיה העליונה על כולם היא הבינה ולא המלכות

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, (דף מ' ע"א) **וְדָאֵי הַחֲתִיָּה (הַרומְשֶׁת) דָּא הִיא**
חֲתִיָּה עֲלָאָה עַל כֻּלָּא ודאי החיה היא החיה העליונה על כולם שהיא
 הבינה המקבלת מהחכמה ולא המלכות, **דִּהֵא אֲחֵרָא אֶרְצָן קַרְיֵיהּ קָרְאָא.**
הַכָּא כי החיה האחרת שהיא המלכות כאן הפסוק קורא אותה ארץ (רמ"ק) **דְּכַתִּיב**
שְׁכֵתוֹב וְהָעוֹף יִרְבַּ בְּאֶרֶץ [קַנְא] שְׁפִירוּשׁוֹ, בְּאֶרֶץ וְדָאֵי, וְלָא
בְּמִים שהמלאכים יגדלו בארץ שהיא המלכות ולא במים שהיא הבינה. **דִּהֵא**

אור הרשב"י

יהיה להם פריה ורביה, על כן אמר הש"י
 בליתן ושור הבר דיש חשש שימטמשו העולם,
 אבל והעוף ירב בארץ, אפילו העוף המיוחד
 הידוע ומתוקן לצדיקים ירב בארץ, כי לא שייך
 בהם זה החשש.

[קנא] ובפשט הפסוק ביאר האגרא דכלה
 שהוצרך הש"י לומר והעוף ירב בארץ, דהנה
 כל מה שנברא לסעודת הצדיקים אין לו פריה
 ורביה, ליתן ושור הבר (ב"ב עה א), והייתי
 סובר דגם האווזות שראה רבה בר בר חנה לא

ההוא נָהַר, נָגִיד וְנָפִיק וְאֲשָׁקִי, בְּלֹא פִירוּדָא, עַד הֵהוּא
 אֶתֶר דְּאֲקָרִי אֶרֶץ כִּי אוֹתוֹ הִנְהַר שֶׁל הַבֵּינָה הוּא נִמְשָׁךְ וְיוֹצֵא וּמִשְׁקָה אֶת כָּל
 הָאֲצִילוֹת בְּלִי פִירוּד עַד הַמְקוֹם שֶׁל הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָא אֶרֶץ, וּמִתְמַן כְּתִיב וּמִשָּׁם
 יִפְרָד וְגו' וּמִשָּׁם שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת דְּאֲצִילוֹת כְּתוּב וּמִשָּׁם יִפְרָד דְּעוֹלָמוֹת בִּי"ע שֶׁהֵם
 לְמַטָּה מִמַּלְכוּת דְּאֲצִילוֹת הֵם בְּפִירוּד. וְהָעוֹף, וְהֵהוּא עוֹף בְּהַאי אֶרֶץ
 תְּלִיין וְאֶתֶּשְׁקִיין וְזֶהוּ מִשׁ"כ וְהָעוֹף הֵינּוּ שְׂאוֹתוֹ הָעוֹף שֶׁהֵם הַמַּלְאָכִים בְּעוֹלָמוֹת
 בִּי"ע הַפְּרוּדִים הֵם תְּלוּיִים וְנִיזוּנִים מֵהָאֶרֶץ שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת (רמ"ק), וְדָא הוּא
 דְּכְתִיב וְהָעוֹף יָרֵב בְּאֶרֶץ וְזֶהוּ מִשׁ"כ בְּפִסּוּק וְהָעוֹף יָרֵב בְּאֶרֶץ דְּהֵינּוּ
 שֶׁהָעוֹף שֶׁהֵם הַמַּלְאָכִים הֵם גְּדוֹלִים וְנִיזוּנִים מֵהָאֶרֶץ שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת. קָמוּ וְאָזְלוּ קָמוּ
 מִמְּקוֹמָם, וְהִלְכוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק לְדַרְכָּם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁתַּתַּף
 לְהַאי רַבִּינָא עִמָּנָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יִצְחָק נִשְׁתַּף אֶת אוֹתוֹ הַנֶּעַר עִימָנוּ,
 וְכָל חַד וְחַד לֵימָא מְלָה דְּאוֹרֵייתָא וְכָל אַחַד וְאַחַד יֹאמַר דְּבִרֵי תוֹרָה
 בְּדֶרֶךְ.

הַשְּׂכִינָה מִבְּקִשְׁתָּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל סְמִכּוֹנֵי בְּאֲשִׁישׁוֹת תְּקִימוּ אוֹתִי מֵהַגְּלוּת
 פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) סְמִכּוֹנֵי בְּאֲשִׁישׁוֹת
 רְפְדוּנִי בְּתַפּוּחִים וְגו'. הַאי קָרָא הָא אֶתְמַר
 וְשִׁפִּיר וּפְסוּק זֶה כָּבֵר בִּיאֲרוּהוּ הַחֲבֵרִים וַיִּפֶּה בִיאֲרוּהוּ. אָבֵל נִפְרַשׁ בְּאוֹפֵן אַחַר
 שֶׁהַשְּׂכִינָה הִנְקֵרָת כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל קְאָמַר דָּא בְּגִלוּתָא כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל
 אוֹמֵרֵת אֶת פְּסוּק זֶה בּוֹמֵן הַגְּלוּת וְאוֹמֵרֵת. סְמִכּוֹנֵי, מֵהוּ סְמִכּוֹנֵי סְמִכּוֹנֵי

באשׁישׁוֹת, וּמָהוּ שְׁנֵאמַר סַמְכוּנִי, שֶׁהַשְּׂכִינָה צְרִיכָה סַמִּיכָה. **אֵלֶּא כִּמָּן דְּנִפְּלִי**
בְּעֵי לְאַסְמַכָּא לֵיהּ אלא מי שנופל צריך שיסמכו אותו ויקימו אותו, **הָרָא**
הוּא דְכִתִּיב וזהו מש"כ, (תהלים קמה) **סוּמְךָ יְיָ לְכָל הַנוֹפְּלִים**
וְגו' דהיינו שצריך סמיכה למי שנופל. **וּבְגִין כֵּן, פְּנִסַת יִשְׂרָאֵל**
דְּנִפְּלָהּ ומשום כך השכינה הנקראת כנסת ישראל שהיא נפלה בגלות, **דְּכִתִּיב**
שְׁכֵתוֹב, (עמוס ה) **נִפְּלָה לֹא תוֹסִיף קוּם** [קנב] מעצמה, **בְּעֵי**
לְאַסְמַכָּא, וְהִיא אָמְרָה סַמְכוּנִי לכן צריך לסמוך אותה ולכן היא
אוֹמֶרֶת סַמְכוּנִי. לְמָאן אָמְרָה. לְיִשְׂרָאֵל בְּנִהָא דְאֵינּוּן
בְּגִלּוּתָא עֲמָהּ ושואל רבי יהודה למי השכינה אומרת סמכוני ומשיב שזה לישראל
 שהם בני השכינה שהם בגלות עימה והם בעלי הקבלה הסומכים אותה ע"י הכוונות במצוות
 ובתורה ובתפילה (רמ"ק).

ישראל סומכים את השכינה ע"י האבות הקדושים

וּבְמָה בְּאֵשׁישׁוֹת. אֵלֵיךְ אֵינּוּן אֲבָהֶן ושואל במה ישראל סומכים
 את השכינה ומשיב שזה באשׁישׁוֹת דהיינו והם האבות שהם חג"ת [קנב],

אור הרשב"י

תחילתן יסורים וסופן שלום ועל כן אמרו ז"ל
 (מגילה ט"ז א) כשישראל נופלין, נופלין עד
 לארץ וכשהם עולים, עולים עד לרקיע כי אחרי
 הנפילה אז העלייה הוא בלתי שיעור ופורחים
 ועולים עד למעלה מכיפת השמים.
 [קנב] ואשׁישׁוֹת הם מלשון שתי אשות שהם אש

[קנב] וביאר הבאר מים חיים שמש"כ נפלה לא
 תוסיף קום בתולת ישראל פרושו הז"ל (ברכות
 ד' ב) נפלה, ולא תוסיף ליפול עוד, קום בתולת
 ישראל. כלומר כשישראל יפלו בתכלית
 הנפילה שאין נפילה עוד אחריה או קום בתולת
 ישראל כי מוכרחין להיות בבחינת צדיקים